

1. Jan Cholewo, pomocnik rez., lat 51, inżynier, Panselnik
 Strzety Drogowej Kolei Państwowych w Wilnie, Łonaty.

110

6584

2. Dnia 12. VIII. 1939 r. zostałem aresztowany na dworcu Kolejowym
 w Wilnie (dokładnie zostałem aresztowany niekoniecznie dla podania
 wyjaśnień technicznych, dotyczących nabudowy Stacji Wilno.
 Po przeprowadzeniu rewizji osobistej (odebrano okulary, fajecznicę,
 zegarek, portfel z pieniędzmi i dokumentami osobistymi, postrze-
 żono celki, poduruch, koturny i krawiec - wszystkie te przedmioty
 nie zwrócono) posadzono mnie do wagonu osob., którego zamknięcie
 i postawienie pod ochronę drach wykonują N.K.W.D. wchodzący
 kamertonami z przesłanymi bagażami.

Po kilkunastu godzinach przeniesiono mnie do cieżkiej celi na
 podziemiu Dworca (pomieszczenie Kolej. poster. Pol. P.), gdzie zostałem
 wysłuchany przez kolegów z Prezydium Dystryktu Kolejowy, w ten
 sam sposób i tego dnia aresztowania. Pragnę aresztowanie
 nie podano. Podano do widzenia, nie dopuszczono.

W nocy 14. VIII. 39 r. wywieziono nas z Wilna do Prizymostka, gdzie
 siedzono w więzieniu.

3. Więzienie w Prizymostku od dn. 15. VIII. 39 r. do dn. 23. IX. 40 r.

Więzienie w Brześciu n/B. [Cytryda] od dn. 25. IX. 40 r. do dn. 26. X. 41 r.

Obrót pracy w Korkowie [Kort] pomiędzy gośniami Unalokami a

brzeżem Oceanu Lodowego / od dn. 1. VII. 41 r. do dn. 10. IX. 41 r.

Podróż z Brześcia do Korkuty trwała prawie miesiąc Kolej,
 i wody, po Peczorze i knie w niebezpiecznym cieżkiej warunkach.

4. Więzienie w Prizymostku. Prudnyk mierzony. Celi ogólne,
 obliczone na 20 ludzi wypełniono do 100 więźni. Dobre zamalowane
 i zamknięte na głucho, czasem porwalano stworzyć lufarski
 wobec niestano w tego rodzaju. Ludzie spalili pokostem na
 betonowej posadzce. 15° min. spacer - raz na miesiąc. To
 po kilku miesiącach siedzenia w celi. Do ustępu wyprzedano
 dwa razy dziennie - raz i winowem - całego ciała; w celi stały
 cuchnące kufki, t.zw. "parazje". Ogólne zamknięcie było
 zjawiskiem normalnym. Łazienki 1-2 razy w miesiącu.
 To samo w Brześciu.

Obrót pracy w Korkowie. Teren - tundra - pod wilgotną
 warstwą śniegu mchu słodkowodny gruntu. W dzień domni.

ze smiegiem, wietry i przywrooki. Strona prawi ni zabadzito:
 Budynki - stopy obweviane lub namioty, mierzace 200-300 ludzi,
 prawi niezogrewane, dachy pnieckijace, podtozgi ziemne
 stale zeltoczone z katarami wody. Spanie na gotych deskach
 pietrozych przyr. Lavinie co tydzien ze zmanas bilizny.
 Tenon olasu, podzielony na 4 zw. „zony”, ogrodzony drutem
 kolczastym, strzezony gsto przez szeregowce N.K.W.D i
 psow, umieszczony do druzich zielonych smygozki.

5. Skład wizeriow. Wizeriowie w Bialymstoku i Miesciu: co 60% -
 - polityczni, co 40% - za milogalne „przejsciowosci”; co 5% -
 - prawi przywrooki. Wzrosty obywateli polscy: 70% polscy,
 15% zydzi i 15% Bialorusini.

Porozumienie umyslowe doic' wysoki: okolo 60% - inteligenci.
 Moralnooi wysoka, wzajemne stosunki dobre. Wzrosty bez wzimczy
 narodowosci zachowywali briedmiesic, ze ty obywatelami polskimi i
 ze Polska ni egzista i ni egzistie.

Wobozie pracy w Worskucie istniecy „zony” pnievici polskie,
 rozjan do banekis polskick ni dawano, natomiast byli wstod
 polskicki ostrozycy, litwini, rumuni oraz chinoycy, koczowoycy
 i t.p. -> Charakterystyka sklerozisow, jak wyzej.

6. Zycie w wizeriowie: Poludka godz. 4⁰⁰, spustami uli, wychodzenie
 do urtozpu, wydawanie chleba i wnetku. Godz. 11⁰⁰ - obiad - 1/2 l.
 rzadkiej zupy, pnievici ostrozej. Godz. 17⁰⁰ - kolacja - 1/2 l. kawy ostrozej
 lub jaglanej na oliju i wnetku. Godz. 18⁰⁰ - wyprowadzenie do urtozpu,
 godz. 19⁰⁰ - Capotyka i ukhadzenie do snu. W dzien liczi bylo ni wozno
 Wnultkizy wozija gazy, mycie, gtozine namowy - wszystko zakonane.
 Pomimo zakazu organizowalidnych pozadanki na tematy literackie i
 naukowe. Rem i wicior sdrucanina byly molitwy, a wozto w dzien
 mowoytowi pnievici polskicki spiewano hymn narodowy i Pakt.
 Czyste wizeriowie uli i wozito, wykonywane w spozob bezwzglydny; brutalny
 polskicki sdrucanina na przychicie wizeriowych.

Wobozie pracy: Poludka 5⁰⁰ i swiadanie. Wzrostem do pracy, wozto
 sdrucanina i kiltka namet kilkanisnie km. od majden zamieszkanie.
 Praca - 12 godz. Powrot z pracy godz. 19⁰⁰ - obiad i kolacja wozno.
 Godz. 20⁰⁰ ukhadzenie, do snu. O jakimsi zyciu kulturalnym ni bylo
 mowy, z braku woznij swiatli, pnievici kiltki godzinyznie sdrucanina, pnievici
 szto, w pnievici woznij swiatli. Kocow ni wydawano, wozno ni
 woznij sdrucanina w woznij swiatli i sdrucanina.

Praca tyko fizyczne, cizita: katedrachi i wygadanki woznij
 budowlany, roboty ziemne, prace ziemne w wyklad woznij.
 Wzrostem w woznij od wypracowany mowoy, kiltki tyko woznij,
 ze nawet sdrucanina fizyczne robotnik wozno woznij w woznij.
 Pnievici sdrucanina, t. zw. drugi kocic: swiadanie - 1/2 l. kawy

na olijii z buterem, a ciastki maki pucanej. Obiad: kolejki - 1/2 t. zupy na
rybie, kawotek ryby smarowej i kaszy; czasem pierog z rybem lub miso z jelsni.
Chleb upieczony miodem - 500-800 gr.

658 i

17. Stomunak N.K.W.D. do polkow najit nieprzychylny, wytkniwano
z Polki, ostroha'ska, kuczynia rybnych wystrzup. Wzruszono, i
Polka na razie puzstata istnie i t.p. Bedami prowadzo w to
sporob, iety badawo doprowadie do rapony, lub ceteroty, decyduo:
Cei myslenie drogy umianianie wyssnyl z poler okaroini, foddamini
fetrnyyul trisadaw, uszto bicie, osadanie w t.zw. karcene o chlebi
di wodzie. Stomunak puznyglany sporob rywodymianu kuzpodriamie
w rocy na ledanie i trzymanie w porzady: kiedziej po kilkanaisci gubio
ter puzny. Bedet agent N.K.W.D. uszto w towarzystwie kildka wuzyl,
Ktozy ten puzny zamueli badawo pytaniami, ryfuzojaje zewolowaweni;
bifre, flupre w twon i t.p. Wyzwoleny na ledanie frandous bazyin,
z pozyczaniami, kuzlakozu cetrnyywaniam w ciujke, odwracaweni to
pizany, gdy ktoi mojit. Puz badawo uszto w sadzawo badawo
do ryzys biesuj, uilgubiej. cetrnziej celi-puzjedymie, gubio trzymawo
po kildka dni, uszto wafosawo, badawo. Protokaty badawo puzny
tak, ze krotkie odpowiedi ryfuz. "nie", albo "nie wiem" zafisywawo
bi w formie drugiego zawrotu, z triseci ktozego razawo ryfuzadit
sens truzidziej. Podpiny protokatu, uszto puzklatas, ryfuzawo
tity lub puzpudkawo i osadawo w karcene.
Stomunak do polkow uszto, uszto w otorie frany po zawawo abtadei puzny
Medem Polskim i Sowiickim. Nym. z odwawo uszto do puzny uszto ni
Stomunak wgladawo polkow ryfuzawo.

Propaganda Komunistyczna prawnie nie istnieje; nie stwierdzilam aby
w urzedzie lub otocie pracy byly wyznaczone jakis w tym kierunku z
strony N.K.W.D. uszto wawo.

8. Powoz Lekarzy, Aptek, iumistekowic: W urzedziach powoz lekarza
polozata na medkach wryzawo Sanstajunak. Do Aptek odtytali w
wyzskozych wywodach cizikuj choroby. W otocie pracy powoz lekarza doba.
W puzychadni ondynowali lekore polacy onra puz dobnych lekawo rozjaw.
Aptekle uszto doba, - wyfuzawo doba. Zmieszkawo, wstawo
wstawo kuzdi stornych puzidim, dowie.

W urzedziach uszto: Puzydant w. Puzystok Nowikowski, Wiryfuzant
Puzostowski, S. Puzydant w. Puzystok Rymawski, Lekarz z Wawo Publy,
Adwokat z Wawo Maciej Janczont, Wiryfuzant Kobi w. Wawo Poznicki, Puzos Puzklatoty. Lekarz
w. Wawo Obesercki.

W oborach pracy uszto: Komrat w. W. Suszycki, Wiryfuzant Kobi
w. Wawo Adam Slachetkowski, Naczelnik Bruda Wojtkowycy dyf. Kobi. Wawo
dyf. Stefan Spawynski, jup zokape dyf. Dworowski Witold, Naczelnik Kobi
Wawo Witold, Wiryfuzant Witold, Wiryfuzant Witold, Wiryfuzant
Wawo Edward Seydel, Lekarz. Wawo Franciszka dyf. Kobi. Wawo Stefan,
Lekarz. Wawo Stefan Dzylkowski, Lekarz. Wawo Stefan Janczont
Puzydant istnizaje dowie puzawo puzidim, ze w oborach pracy uszto:

Sygnator Kobi Państw. w Wilnie ppk. inż. Nastaw Starak, Przes. Obr.
Zaby Kształt Państw. w Wilnie Mi Kulski, Prezydent w. Wilnie
dr Malinowski, Wice wojewoda Wileński Rokowski, Przes.
Zwzroku of. Kurawy w Wilnie Michal Obierciński, Sygnator Kobi
we Świecie Tyrka Aleksander, Wicedygnator Kobi w Krakowie
inż. Yozef Oskierka, Adwokat w Nowymy Kotsi dy Jan Cholewo.

9. Zaprosi z Krajem: Kodins w rozmiarach prawni nie istniała.
Pozwolono pisac dopis w Siedniu 1940r. diety postawiony bez
odpowiedzi.
Z oboru pracy, wobec wybuchu wojny z Niemcami, pisac do Krajem
byto nie wolno. 6584

10. 10 Wnieszia 1941r., na podstawie składu zawastego formidy
Przedem Polskim a Sowiickim, zostatem zwolniony z oboru
pracy. Na moje zezdanie wstepnie do Armii Polskiej,
zostatem od Wlad. N. K. W. D. skierowanie do Parutaku,
dokad przybytem dn. 5. Października 1941r. i w tymie dniem
zostatem przyisty do Armii.

Thaler
/ inż. J. Cholewo / pomocnik.

M. p. 5. II. 1943r.